

Afdeling Nederland

Keizersgracht 177
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam

T 020 626 44 36
F 020 624 08 89
E amnesty@amnesty.nl
I www.amnesty.nl

De heer Mark Rutte
Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Datum
15 oktober 2015

Onderwerp
Staatsbezoek en economische missie China

Ons kenmerk
Dir/en/2015/351

Geachte heer Rutte,

Eind oktober vindt een brede economische missie naar China plaats waaraan minister Ploumen en staatssecretarissen Van Rijn en Dijksma zullen deelnemen. De handelsmissie zal deels samenvallen met het staatsbezoek dat Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander en Hare Majesteit Koningin Máxima op uitnodiging van president Xi Jinping brengen, en dat door minister Koenders zal worden begeleid.

Dit staatsbezoek en de handelsmissie vinden plaats in een context van de zwaarste repressie van het Chinese maatschappelijk middenveld van de laatste 20 jaar.¹ We vragen u dan ook zorg te dragen voor een gezamenlijke strategie, waarbij alle betrokken ministers en staatssecretarissen op een gecoördineerde en consequente wijze alle mogelijkheden van dit staatsbezoek en de handelsmissie aangrijpen om de actuele mensenrechtenschendingen te bespreken.

Het gaat daarbij om het aan de orde stellen van enerzijds de invoering van een hele reeks nieuwe, repressieve wetgeving, en anderzijds vrijlating te bepleiten van een aantal prominente mensenrechtenverdedigers die daarvan het slachtoffer zijn geworden: De advocate Wang Yu, activiste Su Changlan en journaliste Gao Yu. Voor achtergrondinformatie, onder meer over deze mensenrechtenverdedigers, en voor specifieke oproepen verwijs ik naar de bijlage bij deze brief.

Het is verheugend dat minister Koenders tijdens zijn recente bezoek aan China het belang van de rechtsstaat en de rol van onafhankelijke 'waakhonden' en media besprak met viceminister Chen Fengxiang van het internationale bureau van de Communistische Partij van China.² In een vervolg hierop is het ons inziens cruciaal om de Chinese autoriteiten ook te wijzen op de uiterst schadelijke effecten op het maatschappelijk middenveld van

¹ Amnesty International, China: Latest information on crackdown against lawyers and activist: <https://www.amnesty.org/en/documents/asa17/2369/2015/en/>

² 'Koenders investeert in brede relatie met China,' 19 juni 2015. <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2015/06/19/koenders-investeert-in-brede-relatie-met-china>

repressieve wetten, die bovendien in strijd zijn met internationale mensenrechtenstandaarden.

Meer dan ooit is het van belang om het maatschappelijk middenveld in China te steunen in pogingen van China een democratische rechtsstaat te maken waarin mensenrechten worden gerespecteerd, beschermd en bevorderd. Prominente mensenrechtenverdedigers zoals advocaat Teng Biao vrezen echter dat China's handelspartners de repressie zullen legitimeren door economisch gewin boven de mensenrechten van Chinese burgers te stellen³. Voorkomen moet worden dat Nederland een dergelijke indruk zal wekken.

We doen deze oproepen in de wetenschap dat het kabinet aangeeft waarde te hechten aan een consistent, geloofwaardig en effectief mensenrechtenbeleid, waarbij een constructief-kritische opstelling ten opzichte van China goed kan samengaan met het bevorderen van economische relaties. De economische missie en het staatsbezoek bieden een unieke kans om dit beleid in de praktijk te brengen, en om de waarde van mensenrechten en het belang van de rechtsstaat voor een stabiele samenleving te onderstrepen.

We wensen het koninklijk paar en alle bewindslieden een goede en succesvolle reis toe.

Hoogachtend,

Eduard Nazarski
Directeur Amnesty International, afdeling Nederland

Cc:

- De heer Bert Koenders, minister van Buitenlandse Zaken
- Mevrouw Lilianne Ploumen, minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
- De heer Martin van Rijn, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Mevrouw Sharon Dijksma, staatssecretaris van Economische Zaken

³ Opinie dr. Teng Biao, The Irish Times, 10 maart 2015:
<http://www.irishtimes.com/opinion/over-1-000-human-rights-activists-were-detained-since-president-xi-took-office-1.2132348>